

Co to jsou náhražky tuzemských peněz a jaký je jejich právní režim?

Abstrakt

Práce pojednává o postavení náhražek tuzemských peněz v českém právním řádu a fenoménu náhražek státních peněz obecně. Práce se dělí na tři části, v první autor analyzuje současnou právní úpravu náhražek tuzemských peněz v českém právním řádu, přičemž dochází k závěru, že současná úprava je zjevně obsoletní, přičemž její výklad moderní právní vědou autor považuje nejen za restriktivní, ale také za velmi formalistický, a tedy zcela neplní její zákonodárcem stanovenou roli. V závěru první části autor dochází k závěru, že některé vybrané formy nestátních peněz (především firemní peníze a LETS systémy) sice odpovídají současnému pojetí náhražek tuzemských peněz, ovšem nelze je považovat za součást moderní ekonomické reality. V druhé části pak autor analyzuje moderní podoby nestátních peněz se zaměřením na kryptoměny, coby nejrelevantnější formu nestátních peněz. Autor popisuje postupný vývoj a akceptaci virtuálních měn jak z pohledu evropských regulačních orgánů, tak z pohledu jejich reálného ekonomického využití. Autor dochází k závěru, že značná část virtuálních měn spadá do původního vymezení náhražek tuzemských peněz a neuplatňování § 239 odst. 1 Trestního zákoníku tedy pouze potvrzuje závěry první části práce. V závěru se autor zabývá dělením virtuálních aktiv podle v současné době připravovaného nařízení MiCa. Ve třetí a závěrečné části práce se autor zabývá vybranými problémy postavení náhražek tuzemských peněz v právním řádu ČR, a to jak z pohledu platného práva, tak z pohledu de lege ferenda. Autor v této práci především poukazuje na zcela disproporční regulatorní povinnosti tradičních poskytovatelů platebních, či investičních služeb, ve srovnání s poskytovateli obdobných služeb s virtuálními aktivy, některé nedostatky chystaného nařízení MiCA a problémy uplatňování AML/CFT opatření při obchodu s virtuálními aktivy. V závěru práce autor prezentuje názor, že nestátních peníze (především pak virtuální měny) by nejen měly podléhat podstatně zvýšené regulaci, ale zákonodárce by měl uvážit i implementaci upraveného § 239 odst. 1 Trestního zákoníku, neboť důvody původního přijetí této regulace nejen nepominuly, ale jsou aktuálnější než kdy předtím.

Klíčová slova: peníze, kryptoměny, AML/CFT.